

การบริหารจัดการแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน
 ของกองทุนแม่ของแผ่นดิน : กรณีศึกษาหมู่บ้านต้นแบบ ในจังหวัดสมุทรสาคร
 THE MANAGEMENT OF COMMUNITY'S DRUG PREVENTIVE AND CORRECTIVE
 MEASURES WITH THE LAND'S MOTHER FUND : THE CASE OF MODEL
 VILLAGE IN SAMUT SAKHON PROVINCE.

สุภาณี อินทน์จันทน์*
 Supanee Injun

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับการบริหารจัดการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนของกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัดสมุทรสาคร (2) ศึกษาระดับ การดำเนินงานตามตัวชี้วัดผลสำเร็จของกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัดสมุทรสาคร (3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการบริหารจัดการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดกับระดับ การดำเนินงานตามตัวชี้วัดผลสำเร็จของกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัดสมุทรสาคร และ (4) เสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการเบื้องต้นในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนของ กองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัดสมุทรสาคร ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการวิจัยเชิงผสม โดย รวบรวมข้อมูลจาก (1) ผู้มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับกองทุนแม่ของแผ่นดินในระดับ นโยบาย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์ และ (2) ผู้ดำเนินงานของกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับพื้นที่ เป็นผู้ให้ สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ระดับการบริหารจัดการในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนของกองทุน แม่ของแผ่นดินในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาในแต่ละปัจจัยพบว่า ด้านการบริหารแบบทีมงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยมีด้านภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกด้าน รองลงมาตามลำดับคือ ปัจจัยการบริหารแบบ 7's โดยมีด้าน shared values มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกด้าน และปัจจัยการบริหารแบบเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมี ด้านปฏิสัมพันธ์ภายในเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกด้าน และผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า ปัจจัยการบริหารจัดการทั้ง 3 ระดับมีความเชื่อมโยงและส่งผลกระทบต่อกัน โดยกองทุนแม่ที่มี ทีมงานของแต่ละฝ่ายงานที่เข้มแข็ง และมีศักยภาพสูงจะทำให้กองทุนแม่ของแผ่นดินสามารถ ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแนวทางและเป้าหมายที่กำหนด และช่วยให้การสร้างเครือข่าย ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงาน และเครือข่ายอื่นๆ เข้ามาร่วมแก้ไขปัญหายาเสพติด และร่วม ดำเนินงานในเรื่องอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนต่อไป

* Faculty of Management Sciences, Nakhon Pathom Rajabhat University

2. ระดับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดผลสำเร็จของกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องพบว่า เรื่องจำนวนเงินพระราชทานขวัญถุงอยู่ครบเต็มจำนวน มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกเรื่อง และเรื่องกองทุนแม่ฯ ของท่านเป็นแหล่งศึกษาดูงานของกองทุนแม่ฯ อื่นๆ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า ผลสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัดสมุทรสาคร อาจพิจารณาได้จาก (1) การสมทบทุนเงินพระราชทานขวัญถุง (2) การจัดกิจกรรมกองทุนแม่ของแผ่นดินในรูปแบบต่างๆ ภายในหมู่บ้าน/ชุมชน (3) การจัดทำบัญชี ใช้จ่ายเงินกองทุนแม่ของแผ่นดินที่ถูกต้องตามหลักและเป็นปัจจุบัน (4) ศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน (5) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และขยายความร่วมมือจากกลุ่มต่างๆ ภายในชุมชน (6) กระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็ง 9 ขั้นตอน

3. ปัจจัยการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์กับระดับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดผลสำเร็จของกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก โดยมีปัจจัยการบริหารแบบทีมงานมีความสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยการบริหารแบบ 7's และปัจจัยการบริหารแบบเครือข่ายมีความสัมพันธ์น้อยที่สุด

4. แนวทางการบริหารจัดการเบื้องต้นในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนของกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัดสมุทรสาครคือ (1) จัดตั้งศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน (2) การปราบปรามเชิงรุก (3) การป้องปรามในพื้นที่ (4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่ชุมชน (5) การพัฒนาศักยภาพ (6) การปรับปรุงระบบงาน (7) การประชาสัมพันธ์ (8) การบูรณาการเพื่อขยายผล และ (9) การกำหนดตัวชี้วัด

คำสำคัญ: กองทุนแม่ของแผ่นดิน, ยาเสพติดในชุมชน, การบริหารจัดการ

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to study the management for preventing and solving drugs problem of Her Majesty's Fund in Samut Sakhon province (2) to study the overall operation according to the key performance indicators (KPI) of Her Majesty's Fund in Samut Sakhon province (3) to study the relationship between the management for preventing and solving drugs problem and the overall operation according to the KPI of Her Majesty's Fund in Samut Sakhon province, and (4) to recommend the initial approach for preventing and solving drugs problem of Her Majesty's Fund community in Samut Sakhon province.

This study was mixed-method research, which collected data from (1) the experienced persons who were in charge of Her Majesty's Fund in the policy level,

for the qualitative data by in-depth interview, and (2) the practitioners of Her Majesty's Fund in the area level, for the qualitative data by in-depth interview and the quantitative data by questionnaire. The results of the study can be concluded as follows:

1. The overall average of the management for preventing and solving drugs problem of Her Majesty's Fund in Samut Sakhon province, was high. Considering to the overall, found that the Teamwork Management was the highest average issue; with the Leadership had the highest average. The other lower average issues can be ordered consecutively as follows: The 7's Management; with the Leadership had the highest average, and the Network Management was the lowest average issue; with the Internal Network Interaction had the highest average. The qualitative study found that all of three factors above were linked up and affected with each other, Her Majesty's Fund that was managed by the strength and high potential teamwork in all section, will have operated efficiently in accordance with the designated goal. Also, it will be obtained the collaboration from other networks and public agencies, to participate for preventing and solving drugs problem and other subjects that is relevant to community strengthening.

2. The overall average of the overall operation according to the key performance indicators (KPI) of Her Majesty's Fund in Samut Sakhon province, was high. Considering to the overall, found that the subject of "bestowed money was reserved entirely", was the highest average issue, and the subject of "Her Majesty's Fund was the learning center for other community", was the lowest average issue. The qualitative study found that the overall outcomes for preventing and solving drugs problem of Her Majesty's Fund in Samut Sakhon province can be considered from (1) lots of money was added to Her Majesty's Fund (2) Her Majesty's Fund activities were hold in the village or community areas (3) account of Her Majesty's Fund was provided correctly and updated presently (4) community's learning centers of Her Majesty's Fund (5) collaborative network and community's working groups coordination establishment, and (6) procedure of nine-approaches community strengthening.

3. The management for preventing and solving drugs problem had a statistically significant positive correlation in high level with the overall operation according to the KPI of Her Majesty's Fund in Samut Sakhon province; with the Teamwork Management was the highest correlation issue. The other lower

correlation issues can be ordered consecutively as follows: The 7's Management, and the Network Management was the lowest correlation issue.

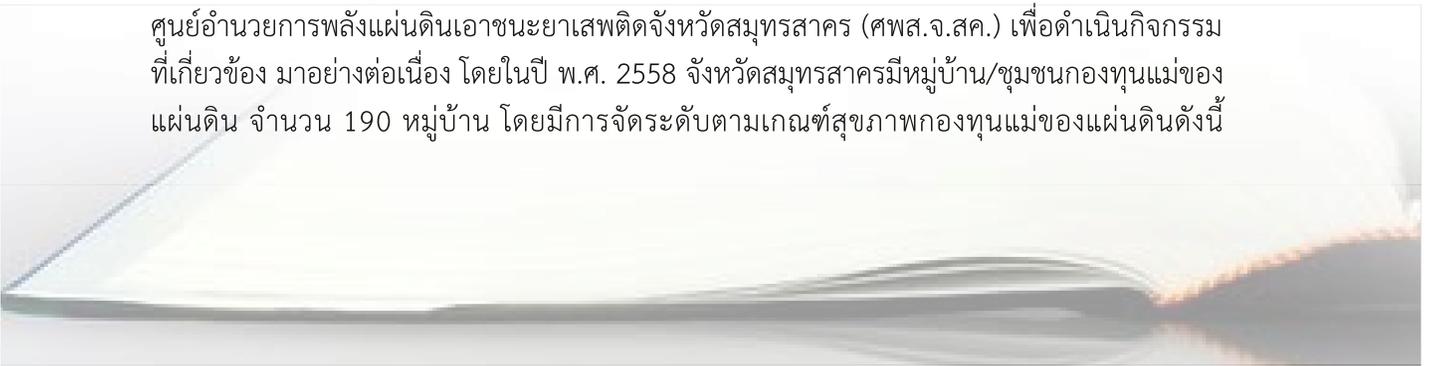
4. The initial approach for preventing and solving drugs problem of Her Majesty's Fund communities in Samut Sakhon province, were as follows: (1) community's learning centers of Her Majesty's Fund establishment (2) dissemination suppression (3) deterrence in the area (4) sharing knowledge to community (5) proficiency development (6) work system improvement (7) public relations (8) work integration to extend an outcome, and (9) KPI designation.

Keywords: Her Majesty'S Fund, Drugs In Community, Management

1. บทนำ

ปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในสังคมไทยถือเป็นภัยที่ร้ายแรงที่ทำลายความมั่นคงของสังคมทุกภาคส่วน และได้มีการแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่องเป็นวงกว้างทั้งในระดับสังคม ชุมชน ครอบครัว และปัจเจกบุคคล และเกี่ยวพันกับปัญหาของสังคมอื่นๆ ตามมา เช่น การสูญเสียบุคลากร รวมถึงสูญเสียงบประมาณเพื่อใช้ในกระบวนการฟื้นฟูที่รัฐต้องเป็นภาระดูแล โดยรัฐบาลกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขและป้องกันปัญหาเสพติด ถือเป็น“วาระแห่งชาติ” ที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนและมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด รวมทั้งดำเนินการป้องกันกลุ่มเสี่ยงและประชาชนทั่วไปไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดด้วยการรวมพลังทุกภาคส่วน เป็นพลังแผ่นดินในการต่อสู้กับยาเสพติด (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2554, หน้า 6) ซึ่งรัฐบาลมีแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างหลากหลายทั้งในด้านการป้องกันและปราบปรามปัญหาเสพติดที่เกิดขึ้น โดยการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดต้องสามารถดำเนินการได้อย่างน่าเชื่อถือ และต้องสร้างการมีส่วนร่วมทั้งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคประชาชน ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ทุกรัฐบาลได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างกิจกรรม สร้างภูมิคุ้มกัน สร้างกระบวนการทำงานร่วมกันทั้งภาครัฐและประชาชนอย่างครบวงจรเพื่อป้องกันจุดอ่อน และสร้างเกราะป้องกันที่สกัดกั้นไม่ให้ยาเสพติดรุกกล้าเข้ามาสู่สังคมไทย กองทุนแม่ของแผ่นดินเป็นโครงการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2547 เพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับพื้นที่ โดยอาศัยแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นปัจจัยหลัก กล่าวคือ คนในชุมชนต้องมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหายาของตนเอง โดยมีหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน

จังหวัดสมุทรสาครได้ดำเนินการแก้ไขปัญหายาเสพติดมาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัดสมุทรสาคร (ศพส.จ.สค.) เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง มาอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2558 จังหวัดสมุทรสาครมีหมู่บ้าน/ชุมชนกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 190 หมู่บ้าน โดยมีการจัดระดับตามเกณฑ์สุขภาพกองทุนแม่ของแผ่นดินดังนี้

ระดับดีเด่น 13 กองทุน ระดับปานกลาง 104 กองทุน และต้องปรับปรุง 20 กองทุน (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสมุทรสาคร, 2558, หน้า 17)

ดังนั้น การนำแนวทางของกองทุนแม่ของแผ่นดินมาดำเนินการในจังหวัดสมุทรสาครได้ส่งผลให้หมู่บ้านเกิดความเข้มแข็งสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนได้อย่างยั่งยืน และได้รับการยอมรับจากหมู่บ้าน/ชุมชนอื่นๆ ทั้งในระดับจังหวัดและในระดับประเทศ นอกจากนี้ กองทุนแม่ของแผ่นดินยังได้ส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมที่ช่วยสร้างกระบวนการชุมชนเข้มแข็งได้อย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรม ดังนั้น การศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินการกิจกรรมตามแนวทางของกองทุนแม่ของแผ่นดินบรรลุผลสำเร็จ รวมถึงเทคนิควิธีการที่สำคัญมีเรื่องใดบ้าง เพื่อนำมาปรับใช้ในหมู่บ้านอื่นๆ ที่มีบริบทใกล้เคียงกันในอนาคตจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจ เพื่อช่วยเสริมสร้างหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็งที่เอื้อต่อความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมตามแนวทางของกองทุนแม่ของแผ่นดินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนากลายเป็นกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับดีเด่นในอนาคต

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนของกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัดสมุทรสาคร
- 2.2 เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดผลสำเร็จของกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัดสมุทรสาคร
- 2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการบริหารจัดการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดกับระดับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดผลสำเร็จของกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัดสมุทรสาคร
- 2.4 เพื่อเสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการเบื้องต้นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนของกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัดสมุทรสาคร

3. ขอบเขตการวิจัย

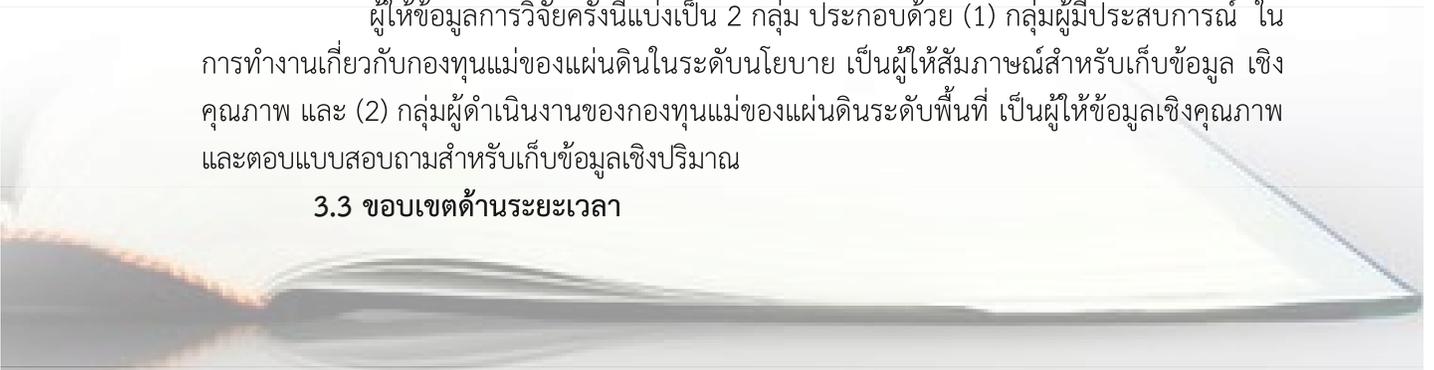
3.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยกำหนดพื้นที่ศึกษาในพื้นที่จังหวัดสมุทรสาคร รวมจำนวน 3 แห่ง ประกอบด้วย (1) กองทุนแม่ของแผ่นดินในอำเภอเมืองสมุทรสาคร ซึ่งมีลักษณะของสังคมเมือง (2) กองทุนแม่ของแผ่นดินในอำเภอกะทู้ม้าน ซึ่งมีลักษณะของสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบท และ (3) กองทุนแม่ของแผ่นดินในอำเภอบ้านแพ้ว ซึ่งมีลักษณะของสังคมชนบท

3.2 ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย (1) กลุ่มผู้มีประสบการณ์ ในการทำงานเกี่ยวกับกองทุนแม่ของแผ่นดินในระดับนโยบาย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์สำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ และ (2) กลุ่มผู้ดำเนินงานของกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับพื้นที่ เป็นผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ และตอบแบบสอบถามสำหรับเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

3.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ เดือนตุลาคม 2558 ถึงกันยายน 2559

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงผสม (Mixed Methods Research) โดยนำวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เข้ามาใช้ร่วมกันเพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์แต่ละข้อ

4.2 ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 2 กลุ่ม โดยผู้ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ คือ คณะกรรมการกองทุนแม่ของแผ่นดิน จำนวน 370 คน และผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย (1) กลุ่มผู้มีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับกองทุนแม่ของแผ่นดินในระดับนโยบาย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์สำหรับเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 6 คน และ (2) กลุ่มผู้ดำเนินงานของกองทุนแม่ของแผ่นดินระดับพื้นที่ เป็นผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ จำนวน 9 คน

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้เครื่องมือจำนวน 2 ชุด ประกอบด้วย (1) แบบสอบถามสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณ และ (2) แบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ

5. ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

5.1 ระดับการบริหารจัดการในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนของกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละปัจจัยพบว่า ด้านการบริหารแบบทีมงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด โดยมีด้านภาวะผู้นำ มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกด้าน รองลงมาตามลำดับคือ ปัจจัยการบริหารแบบ 7's โดยมีด้าน shared values มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกด้าน และปัจจัยการบริหารแบบเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีด้านปฏิสัมพันธ์ภายในเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกด้าน และผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า ปัจจัย การบริหารจัดการทั้ง 3 ระดับมีความเชื่อมโยงและส่งผลกระทบต่อกัน โดยกองทุนแม่ที่มีทีมงานของแต่ละฝ่ายงานที่เข้มแข็ง และมีศักยภาพสูงจะทำให้กองทุนแม่ของแผ่นดินสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพตามแนวทางและเป้าหมายที่กำหนด และช่วยให้การสร้างเครือข่ายได้รับความร่วมมือจากหน่วยงาน และเครือข่ายอื่นๆ เข้ามาร่วมแก้ไขปัญหาเสพติด และร่วมดำเนินงานในเรื่องอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนต่อไป และผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า (1) ปัจจัยการบริหารแบบ 7's มีประเด็นสำคัญคือ ด้าน shared values พบว่า ประธาน คณะกรรมการ และสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินมีความเชื่อ และอุดมการณ์ร่วมกันในหลักการกองทุนแม่ของแผ่นดิน รวมถึงสนับสนุนให้คณะกรรมการมีพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับชุมชน และสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อสนองต่อพระราชปณิธานในการแก้ไข

ปัญหาเสพติดในชุมชน ด้าน style ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินมีการดูแลคณะกรรมการและสมาชิกอย่างใกล้ชิด และให้ความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น โดยเฉพาะการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับหลักการประยุกต์ใช้แนวทางของกองทุนแม่ของแผ่นดินอื่นๆ เข้ามาใช้ในการทำงานให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ ด้าน staff กองทุนแม่ของแผ่นดินมีการค้นหาและคัดเลือกคณะกรรมการของแต่ละฝ่าย และทีมงานถือเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนกิจกรรมแต่ละด้านให้ประสบผลสำเร็จ เพราะจะทำให้คณะกรรมการและทีมงานได้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มศักยภาพ และต้องมอบอำนาจ โดยมีการให้ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงานอีกด้วย ด้าน skill กองทุนแม่ของแผ่นดินให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรกระบวนการ และทักษะการสื่อสารในที่ชุมชน ซึ่งที่จำเป็นต่อการทำงาน และสนับสนุนให้กองทุนแม่ของแผ่นดินแต่ละแห่งมีกิจกรรมเด่นของตนเอง ด้าน structure กองทุนแม่ของแผ่นดินได้ให้ความสำคัญกับการกำหนดบทบาทหน้าที่ และขอบเขตความรับผิดชอบของคณะกรรมการแต่ละฝ่ายงานอย่างชัดเจน โดยให้ผู้นำคัดเลือกบุคคลที่มีความพร้อมและสมัครใจเข้ามาทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน ด้าน system กองทุนแม่ของแผ่นดินได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการ 9 ขั้นตอนและนโยบายที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกำหนดไว้ เพื่อสร้างกระบวนการชุมชน และพัฒนาให้เป็นหมู่บ้านเข้มแข็งในการต่อต้านยาเสพติดในอนาคต ด้าน strategy กองทุนแม่ของแผ่นดินมีการกำหนดเป้าหมายทิศทางที่ชัดเจนและมุ่งเน้นให้มีการวางแผนการทำงานทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสมในการส่งเสริมการปฏิบัติงานของกองทุนแม่ของแผ่นดินให้บรรลุผลสำเร็จในภาพรวม (2) การบริหารแบบทีมงาน มีประเด็นสำคัญคือ ด้านภาวะผู้นำ ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน เป็นผู้ที่มิวสิยทัศน์ อุดมการณ์ และสามารถจูงใจสมาชิกให้ร่วมทำงานได้อย่างสร้างสรรค์ และมีใช้การบริหารงานมุ่งกระจายอำนาจให้สมาชิกของแต่ละฝ่าย โดยประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินเป็นผู้ที่มีศักยภาพในการประสานงาน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี ด้านการมีบรรยากาศของการร่วมมือ คณะกรรมการและทีมงานพยายามสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน รวมถึงมีการประยุกต์แนวทางกองทุนแม่ของแผ่นดินในการกระตุ้นสร้างความสามัคคีของทีมงาน ด้านการได้รับการสนับสนุนและการยอมรับจากภายนอก หน่วยงานภาครัฐได้ให้การสนับสนุนกิจกรรมในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งช่วยให้การแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ด้านความโปร่งใสและมีการยกระดับของเป้าหมาย กองทุนแม่ของแผ่นดินได้ดำเนินการโดยมุ่งเน้นไปที่ความโปร่งใส ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบการบริหารจัดการได้ โดยมีการจัดทำข้อมูลการดำเนินงานเพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางช่องทางต่างๆ เช่น ไลน์กลุ่มต่างๆ การอัปโหลดรูปภาพกิจกรรมผ่านระบบเฟซบุ๊ก เว็บไซต์ของชุมชน เว็บไซต์สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จังหวัด ด้านการมีสมาชิกของทีมที่มีความสามารถ คณะกรรมการมีการส่งเสริมให้สมาชิกของกลุ่มงานได้รับการพัฒนาศักยภาพในการทำงานอย่างต่อเนื่อง เช่น การเข้าร่วมในหลักสูตรฝึกอบรมต่างๆ ที่ภาครัฐจัดขึ้น หรือการศึกษาดูงานในพื้นที่ตัวอย่างที่ทำในพื้นที่ใกล้เคียงหรือพื้นที่อื่นๆ ที่เป็นต้นแบบที่ดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและได้รับการยอมรับในวงกว้าง ด้านการมีโครงสร้างที่มุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินได้มอบหมายให้คณะกรรมการแต่ละ

ฝ่ายงานได้มีโอกาสเลือกภารกิจงานตามที่ตนถนัด และกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบที่เหมาะสมแก่คณะกรรมการและสมาชิกของแต่ละกลุ่มงาน ด้านการมีความเป็นหนึ่ง กองทุนแม่ของแผ่นดินมีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นภายในกองทุน โดยมีการทำกิจกรรมร่วมกันกระตุ้นความร่วมมือ เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการมีมาตรฐานการทำงานที่เหมาะสม กองทุนแม่ของแผ่นดินมีการชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อช่วยให้คณะกรรมการและสมาชิกเกิดความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน โดยร่วมกันกำหนดมาตรฐานและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน จึงทำให้สมาชิกได้รู้จักบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบของตน และ (3) การบริหารแบบเครือข่าย มีประเด็นสำคัญคือ ด้านปฏิสัมพันธ์ภายในเครือข่าย กองทุนแม่ของแผ่นดินให้ความสำคัญกับเรื่องการยกย่องให้เกียรติซึ่งกันและกันในการทำงาน โดยการร่วมมือกันในการทำงานในลักษณะเครือข่ายจึงมุ่งเน้นที่การบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกันเพื่อสร้างความไว้วางใจต่อกัน อันนำมาซึ่งความร่วมมือในอนาคต รวมถึงใช้การสื่อสารข้อมูลสู่สาธารณะเพื่อสร้างความร่วมมือ ด้านเป้าหมายในการเข้าร่วมเครือข่าย กองทุนแม่ของแผ่นดินมีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างเครือข่าย มีการจัดประชุมเครือข่ายเพื่อร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์และผลลัพธ์ในการทำงาน รวมถึงมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการทำงานเพื่อประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาเสพติดร่วมกัน ด้านการมีผลประโยชน์ตอบแทนภายในเครือข่ายและการให้ความช่วยเหลือภายในเครือข่าย กองทุนแม่ของแผ่นดินได้ให้ความสำคัญกับการประสานความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน เพื่อสร้างผลประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับทุกฝ่าย รวมถึงมีการบูรณาการภารกิจในการทำงาน ทั้งในระดับนโยบายและผู้ปฏิบัติในพื้นที่ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการป้องกันปัญหาเสพติด ด้านระบบบริหารจัดการ และการพัฒนาศักยภาพภายในเครือข่าย กองทุนแม่ของแผ่นดิน ใช้การประชุมเพื่อกำหนดแผนการดำเนินงานให้ครอบคลุมทุกประเด็น รวมถึงมีการเชื่อมโยงกับศูนย์เรียนรู้เพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ และมีการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการภารกิจ ซึ่งช่วยให้เกิดความร่วมมือเพื่อการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่

5.2 ระดับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดผลสำเร็จของกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัดสมุทรสาคร ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละเรื่องพบว่า เรื่องจำนวนเงินพระราชทานขวัญฤกษ์อยู่ครบเต็มจำนวน มีค่าเฉลี่ยมากกว่าทุกเรื่อง และเรื่องกองทุนแม่ฯ ของท่านเป็นแหล่งศึกษาดูงานของกองทุนแม่ฯ อื่นๆ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า ผลสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัดสมุทรสาคร อาจพิจารณาได้จาก (1) การสมทบทุนเงินพระราชทานขวัญฤกษ์ (2) การจัดกิจกรรมกองทุนแม่ของแผ่นดินในรูปแบบต่างๆ ภายในหมู่บ้าน/ชุมชน (3) การจัดทำบัญชีรับจ่ายเงินกองทุนแม่ของแผ่นดินที่ถูกต้องตามหลักและเป็นปัจจุบัน (4) ศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน (5) การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และขยายความร่วมมือจากกลุ่มต่างๆ ภายในชุมชน และ (6) กระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็ง 9 ขั้นตอน

5.3 ปัจจัยการบริหารจัดการมีความสัมพันธ์กับระดับการดำเนินงานตามตัวชี้วัดผลสำเร็จของกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัดสมุทรสาคร อยู่ในระดับมาก โดยมีปัจจัยการบริหารแบบทีมงาน

มีความสัมพันธ์มากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยการบริหารแบบ 7's และปัจจัยการบริหารแบบเครือข่าย มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด

5.4 ผลวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการเบื้องต้นในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนของกองทุนแม่ของแผ่นดินในจังหวัดสมุทรสาครคือ (1) จัดตั้งศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน (2) การปราบปรามเชิงรุก (3) การป้องกันในพื้นที่ (4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่ชุมชน (5) การพัฒนาศักยภาพ (6) การปรับปรุงระบบงาน (7) การประชาสัมพันธ์ (8) การบูรณาการเพื่อขยายผล และ (9) การกำหนดตัวชี้วัด

6. อภิปรายผล

6.1 ปัจจัยการบริหารแบบ 7's ผลวิจัยพบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยการบริหารจัดการภายในองค์กรนั้นถ้ามีความเหมาะสมและสอดคล้องกันแล้ว ย่อมจะช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การบริหารจัดการที่ดีจะต้องมีการกำหนดทิศทางในการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ผลวิจัยในประเด็นดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Certo (2000, p.555) ที่ได้กล่าวว่า การบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการของการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กรจากการทำงานร่วมกัน โดยใช้บุคคลและทรัพยากรอื่นๆ หรือเป็นกระบวนการออกแบบและรักษาสภาพแวดล้อมที่บุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ในแต่ละองค์การจะมีความแตกต่างกันไป ตามลักษณะสภาพแวดล้อมขององค์กรนั้นๆ และมีองค์ประกอบในการบริหารจัดการที่เหมาะสมแตกต่างกันไป ซึ่งสอดคล้องกับที่ Jr., Robert H. Waterman, Thomas J. Peters. & Phillips, Julien R. (1980, p. 14-26) ได้ร่วมกันศึกษาถึงองค์ประกอบหรือปัจจัยภายในองค์กรที่ส่งผลต่อระดับประสิทธิภาพในการทำงาน และเสนอว่าประสิทธิภาพขององค์กรเกิดจากความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ เช่น กลยุทธ์ขององค์กร โครงสร้างองค์กร ระบบการปฏิบัติงาน รูปแบบการบริหารจัดการ สมาชิก ทักษะ ความรู้ ความสามารถ และค่านิยมร่วม และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของปัจจัยการบริหารแบบ 7's ในงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า shared values เป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และถือเป็นปัจจัยที่ช่วยให้การแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ ด้าน shared values ผลวิจัยพบว่า กองทุนแม่ของแผ่นดินได้ส่งเสริมให้คณะกรรมการ มีความเชื่อร่วมกัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็นว่า กองทุนแม่ของแผ่นดินมีแนวทาง การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนในการป้องกันชุมชนของตนให้ปลอดภัยจากยาเสพติด และแจ้งให้คณะกรรมการและสมาชิกได้รับทราบถึงเป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นการปลูกฝังค่านิยมทางความคิด และชี้้นำให้คณะกรรมการและสมาชิกมีพฤติกรรมไปในแนวทางเดียวกัน นอกจากนี้ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพยังพบว่า ประธาน คณะกรรมการ และสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินมีความเชื่อ และอุดมการณ์ร่วมกันในหลักการกองทุนแม่ของแผ่นดิน รวมถึงสนับสนุนให้คณะกรรมการมีพฤติกรรมที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับชุมชน และสร้างความร่วมมือในการดำเนินงานเพื่อสนองต่อพระราชปณิธานในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชน ผลวิจัยมีความสอดคล้องกับ

แนวคิดของ Jr., Robert H. Waterman, Thomas J. Peters. & Phillips, Julien R. (1980, p. 14-26) ที่ได้กล่าวว่า Shared Valued เกิดจากการสร้างความเชื่อ ระบบคิด และสมมุติฐานที่ชี้นำพฤติกรรมของสมาชิกให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ซึ่งค่านิยมเหล่านี้จะแสดงให้เห็นปรากฏอยู่ในวัตถุประสงค์ขององค์กร และก่อให้เกิดความไว้วางใจระหว่างกันของสมาชิกในองค์กร และสุภาณิน อินทน์จันท์ (2555, หน้า 76) ได้ให้ความเห็นที่สอดคล้องกันในประเด็นนี้ว่า ค่านิยมร่วม เป็นข้อกำหนดในการประพฤติปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในองค์กร เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกระตุ้นและโน้มน้าวใจให้สมาชิกเกิดความกระตือรือร้นในการประพฤติปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพีรพงศ์ รำพึงจิตต์ (2554, หน้า 289) ที่ได้ศึกษาค้นพบว่า สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด มีการปลูกฝังอุดมการณ์ในการทำงานให้แก่เจ้าหน้าที่ทุกคนที่ได้รับรู้และเข้าใจถึงผลกระทบเชิงลบของยาเสพติดที่มีต่อสังคมไทย จึงทำให้เจ้าหน้าที่มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานตามภารกิจให้ประสบผลสำเร็จอย่างมีคุณภาพ ซึ่งส่งผลให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งเพราะลักษณะงานที่ต้องมีอุดมการณ์ร่วมกันในระดับสูง รวมถึงมีการปลูกฝังกันอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ ทั้งก่อนทำงานด้วยระบบรุ่นและระหว่างทำงานด้วยระบบทีม และสอดคล้องกับงานวิจัยของตะวัน ตระการฤกษ์ (2558, หน้า 152) ที่ค้นพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นผู้ที่มีอุดมการณ์ และมีทัศนคติเชิงบวกต่อภารกิจด้านการปราบปรามยาเสพติด จึงทำให้มีผลสำเร็จด้านปราบปรามยาเสพติดจำนวนมาก และเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน รวมถึงมีพฤติกรรมที่มุ่งมั่นและพร้อมที่จะช่วยเหลือชุมชน ในการแก้ไขปัญหาเสพติดที่เกิดขึ้นที่

6.2 การบริหารแบบทีมงาน ผลวิจัยพบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการทำงานเป็นทีมถือเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้กองทุนแม่ของแผ่นดินสามารถดึงศักยภาพที่มีของคณะกรรมการแต่ละคนออกมาใช้ในการทำงานร่วมกันได้ ซึ่งจะช่วยให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น รวมถึงช่วยให้คณะกรรมการได้เรียนรู้แนวทาง และวิธีการทำงานใหม่ๆ จากสมาชิกคนอื่นๆ ในทีมงาน จึงทำให้เกิดการปรับตัวในการทำงานร่วมกันในทีม ผลวิจัยในประเด็นดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Parker, G.M. (2003, pp.12-36) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การทำงาน เป็นทีมจะมีการนำสมาชิกที่มีความสามารถในแต่ละด้านมาทำงานร่วมกัน เพื่อใช้จุดแข็ง และความรู้ความเชี่ยวชาญมารวมมือกันทำงาน ซึ่งช่วยให้เกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และภายในทีมงานจะเป็นเสมือนแหล่งการเรียนรู้ขององค์กร เพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้จากสมาชิกคนอื่นๆ ในทีม รวมถึงเกิดการปรับตัวเพื่อที่จะทำงานร่วมกับสมาชิกคนอื่นๆ ในทีม และสอดคล้องกับที่เฉลิมพรหม อิทธิยาภรณ์ (2558, หน้า 68) ได้ให้ความเห็นในการทำงานเป็นทีม ไว้ว่า เป็นกลุ่มการทำงานที่สมาชิกมีเป้าหมายร่วมกันอย่างชัดเจน โดยทีมงานจะประกอบไปด้วยสมาชิกที่มีความเชี่ยวชาญในด้านที่แตกต่างกัน และสามารถใช้ความเชี่ยวชาญดังกล่าวมาผสมผสานในการทำงานร่วมกัน เพื่อช่วยให้การทำงานมีประสิทธิภาพและดำเนินงานได้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของปัจจัยการบริหารแบบทีมงานในงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า ภาวะผู้นำ เป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และถือเป็นปัจจัยที่ช่วยให้การแก้ไข

ปัญหาเสียดิตในชุมชนมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ ด้านภาวะผู้นำ ผลวิจัยพบว่า ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินให้ความสนใจกับ ความเป็นอยู่ของคณะกรรมการมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การทำงานภายใต้บริบทสังคมไทย ความเป็นผู้นำถือว่ามีสำคัญต่อการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน โดยคณะกรรมการให้ความสำคัญต่อการตัดสินใจของประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินเป็นหลัก ซึ่งคณะกรรมการส่วนใหญ่ที่ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินเลือกมาทำงานด้วยความสนิทสนมส่วนตัวอยู่แล้ว จึงทำให้พูดคุยกันได้ง่าย และกระตุ้นให้มีการร่วมดำเนินงานอย่างเข้มแข็ง และเป็นไปตามเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพยังได้พบว่า ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน เป็นผู้ที่มิวิสัยทัศน์ อุดมการณ์ และสามารถจูงใจสมาชิกให้ร่วมทำงานได้อย่างสร้างสรรค์ และมีใช้การบริหารงานมุ่งกระจายอำนาจให้สมาชิกของแต่ละฝ่าย โดยประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินเป็นผู้ที่มีศักยภาพในการประสานงาน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี ผลวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Julian Barling, Weber Tom and Kelloway E. Kevin (1966, p. 827-832) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำจะสามารถให้คำปรึกษา ชี้แนะหรือเป็นที่เลี้ยงให้แก่ผู้ตามได้ดี ซึ่งจะมีผลต่อการจูงใจและช่วยสร้างแรงบันดาลใจเพื่อให้ผู้ตามมีความกระตือรือร้นและทุ่มเทในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างเต็มที่ ทั้งนี้ Larson & LaFasto (2001) มีความเห็นที่สอดคล้องกันว่า ผู้นำของทีมจะมีการกระตุ้นเพื่อช่วยให้สมาชิกของกลุ่มพยายามยกระดับมาตรฐานของการทำงานให้ดีขึ้น และผลวิจัยยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Bernard M. Bass and Ronald E. Riggio (2006, p.21-25) ที่กล่าวถึงภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงไว้ว่า ผู้นำจะต้องมิวิสัยทัศน์และสามารถถ่ายทอดไปยังผู้ตาม และมีการคิดและแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ รวมถึงทำให้ผู้ตามรู้สึกมีคุณค่าและมีความสำคัญผู้นำจะเป็นที่ปรึกษา

6.3 การบริหารแบบเครือข่าย ผลวิจัยพบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ซึ่งชี้ให้เห็นว่า การทำงานในยุคปัจจุบันองค์การย่อมต้องแสวงหาวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูงสุดมาช่วยในการขับเคลื่อนภารกิจให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการใช้เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินเข้ามาผนึกกำลังในการแก้ไขปัญหาเสียดิตในพื้นที่นั้น มีข้อดีในแง่ของการแสวงหาแนวร่วมที่มีจุดแข็งในแต่ละด้าน เข้ามาชี้แนะ ผลักดัน และช่วยเหลือให้การดำเนินงานก้าวข้ามข้อจำกัดและปัญหาอุปสรรคที่พบได้ ผลวิจัยในประเด็นดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแนวคิดของ Robert Agranoff (2006, p. 57-59) ได้กล่าวถึงเครือข่ายไว้ว่า เครือข่ายเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการสร้างความร่วมมือ เนื่องจากเป็นการเปิดโอกาสให้องค์การต่างๆ ได้เข้ามาดำเนินงานร่วมกันตลอดจนช่วยให้เกิดการแบ่งปันทรัพยากร การสร้างความรู้ในด้านต่างๆ และการค้นพบแนวทางการปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ นอกจากนี้ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543, หน้า 28) ได้กล่าวไว้ว่า เครือข่ายเป็นการประสานเชื่อมโยงเข้าหากันภายใต้วัตถุประสงค์หรือข้อตกลงที่มีร่วมกันอย่างเป็นระบบ เพื่อนำเอาจุดแข็งของแต่ละฝ่ายมาสนับสนุนกันในการทำงานในลักษณะของการผนึกกำลังที่ช่วยให้ได้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นดีกว่าผลลัพธ์ของการทำงานที่ต่างคนต่างทำแล้วนำมาคิดรวมกัน และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของปัจจัย การบริหารแบบเครือข่ายในงานวิจัยครั้งนี้ พบว่า ปฏิสัมพันธ์ภายในเครือข่าย เป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด

และถือเป็นปัจจัยที่ช่วยให้การแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้ ด้านปฏิสัมพันธ์ภายในเครือข่าย ผลวิจัยพบว่า กองทุนแม่ของแผ่นดินให้เกียรติแก่ภาคีเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน เช่น การยกย่องให้ความเชื่อถือในการทำกิจกรรมร่วมกันมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ซึ่งชี้ให้เห็นว่า เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดินเป็นรูปแบบของอาสาสมัครจากสมาชิกในชุมชนที่ทำงานร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนโดยไม่มีสิ่งตอบแทน ดังนั้น การให้เกียรติแก่ภาคีเครือข่ายอื่นๆ ในการทำงานร่วมกันจึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยทำให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน และสร้างความรู้สึกร่วมกันในการทำงานของสมาชิกในเครือข่าย ซึ่งจะนำไปสู่วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเครือข่าย และแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผลการวิจัยเชิงคุณภาพยังพบว่า กองทุนแม่ของแผ่นดินให้ความสำคัญกับเรื่องการยกย่อง ให้เกียรติซึ่งกันและกันในการทำงาน โดยการร่วมมือกันในการทำงานในลักษณะเครือข่ายจึงมุ่งเน้นที่การบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน เพื่อสร้างความไว้วางใจต่อกัน อันนำมาซึ่งความร่วมมือในอนาคต รวมถึงใช้การสื่อสารข้อมูลสู่สาธารณะเพื่อสร้างความร่วมมือ ผลวิจัยสอดคล้องกับแนวคิดของวีระศักดิ์ เครือเทพ (2550, หน้า 36-38) ที่ได้กล่าวไว้ว่า เครือข่ายการทำงานเกิดขึ้นจากความสมัครใจเพื่อดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ และสอดคล้องกับที่ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ธีระพันธ์ (2546) ที่ได้กล่าวในแนวทางเดียวกันว่า เครือข่ายการทำงานจึงต้องมีการสร้างความรู้สึกร่วมของสมาชิกกับกระบวนการทำงานของเครือข่าย และสอดคล้องกับที่เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2543) ที่ได้กล่าวไว้ว่า สถานะของสมาชิกในเครือข่ายจึงต้องมีลักษณะของความเท่าเทียมกันในฐานะของหุ้นส่วน และมีกิจกรรมที่สมาชิกในเครือข่ายทำร่วมกัน นอกจากนี้ พระมหาสุวิทย์ อาภากร (2547, หน้า 48-50) ที่กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า การช่วยให้สมาชิกเกิดการยอมรับ จะช่วยให้เกิดสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน และมีการสร้างและสานต่อกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 จัดตั้งศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน โดย (1) ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินที่มีความประสงค์ ร่วมกันจัดหาพื้นที่จัดตั้งศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน (2) ส่วนราชการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดตั้งและพัฒนาศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน และ (3) เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน สนับสนุนให้สมาชิกเครือข่ายเข้าร่วมปรับปรุงรูปแบบกิจกรรม และประชาสัมพันธ์ศูนย์เรียนรู้กองทุนแม่ของแผ่นดิน

7.2 การปราบปรามเชิงรุก โดย (1) ผู้นำ/ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินร่วมให้ข้อมูลในเชิงลับ และ (2) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องการบังคับใช้กฎหมาย (ตำรวจ, ป.ป.ส., ปกครอง) กำหนดแผนลงพื้นที่เพื่อกดดัน และจับกุมผู้มีอิทธิพลในพื้นที่

7.3 การป้องปรามในพื้นที่ โดย (1) ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดินดำเนินการเจรจาต่อรองด้วยสันติวิธีกับผู้ที่มีอิทธิพลในพื้นที่ในกรณีที่สามารถทำได้ และ (2) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย (ตำรวจ, ป.ป.ส., ปกครอง) เข้าร่วมกระบวนการเจรจาต่อรองในทางลับ

7.4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่ชุมชน โดย (1) ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่วนราชการจัดขึ้น (2) ส่วนราชการจัดกิจกรรมให้ข้อมูล และความรู้ความเข้าใจในการนำเงินกองทุนแม่ของแผ่นดินไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมให้เกิดประโยชน์ตามเป้าหมายที่กำหนด และ (3) เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยใช้กรณีศึกษา

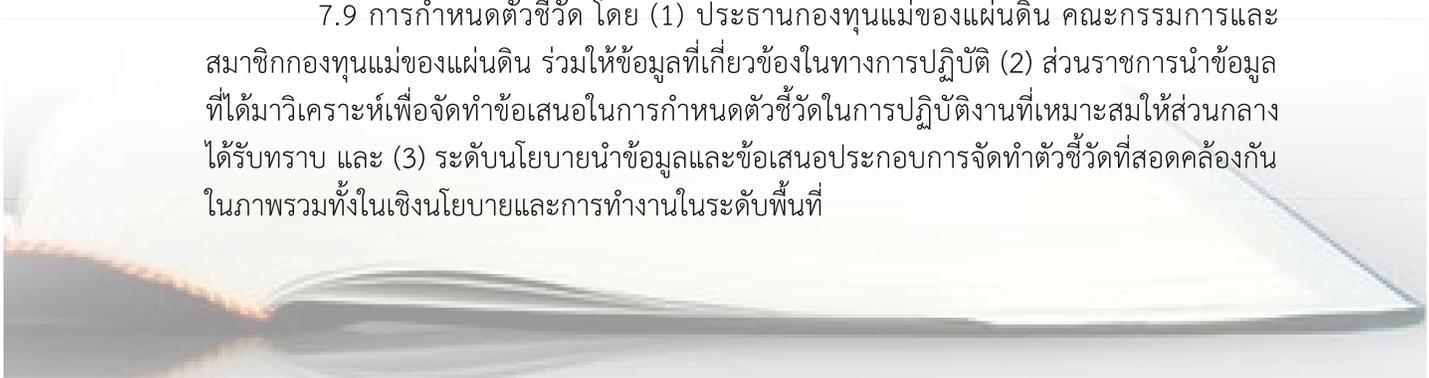
7.5 การพัฒนาศักยภาพ โดย (1) ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่วนราชการจัดขึ้น (2) ส่วนราชการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะ และฝึกอบรมให้ผู้นำ/ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินมีศักยภาพในการพูดและนำเสนอผลงานในที่ชุมชน และ (3) เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยให้ผู้นำ/ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินมีโอกาสนำเสนอผลการดำเนินงาน/ข้อมูลที่น่าสนใจในที่ประชุม

7.6 การปรับปรุงระบบงาน โดย (1) ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน ให้กำลังใจและสร้างความเชื่อมั่นในด้านความปลอดภัยให้แก่คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินที่ร่วมแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ (2) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องการบังคับใช้กฎหมาย (ตำรวจ, ป.ป.ส., ปกครอง) ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมคณะกรรมการและสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินอย่างต่อเนื่อง และ (3) ส่วนราชการจัดทำข้อเสนอในการกำหนดมาตรการคุ้มครองให้แก่คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดินที่ร่วมแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่

7.7 การประชาสัมพันธ์ โดย (1) ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน รณรงค์ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างอุดมการณ์ในการแก้ไขปัญหาเสพติดให้แก่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง (2) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องร่วมกันประชาสัมพันธ์แนวทางและผลการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชน รวมถึงร่วมสร้างอุดมการณ์ในการแก้ไขปัญหาเสพติดให้แก่ชุมชนอย่างต่อเนื่อง และ (3) เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน ร่วมขยายผลการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ไปสู่สมาชิกเครือข่ายอื่นๆ

7.8 การบูรณาการเพื่อขยายผล โดย (1) ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน ร่วมกันขับเคลื่อนภารกิจการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่อย่างทั่วถึงอย่างต่อเนื่อง (2) ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนเพื่อสนับสนุนทรัพยากรการดำเนินงาน และร่วมกันขับเคลื่อนภารกิจการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ และ (3) เครือข่ายกองทุนแม่ของแผ่นดิน ร่วมขยายผลความร่วมมือไปสู่การสร้างเครือข่ายในพื้นที่อื่นๆ

7.9 การกำหนดตัวชี้วัด โดย (1) ประธานกองทุนแม่ของแผ่นดิน คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนแม่ของแผ่นดิน ร่วมให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องในทางการปฏิบัติ (2) ส่วนราชการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อจัดทำข้อเสนอในการกำหนดตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานที่เหมาะสมให้ส่วนกลางได้รับทราบ และ (3) ระดับนโยบายนำข้อมูลและข้อเสนอประกอบการจัดทำตัวชี้วัดที่สอดคล้องกันในภาพรวมทั้งในเชิงนโยบายและการทำงานในระดับพื้นที่

References

- Agranoff. Robert. (2006). Inside Collaborative Networks: Ten Lessons for Public Managers. *Public Administration Review*. 66(s1). 56–65.
- Bass. Bernard M. and Riggio. Ronald E. (2006). *Transformational Leadership*. NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Buskorn Wattanabut (2559, May-August). Organization Management towards Learning Organization Based on Buddhist Intelligence. *MCU Journal of Social Sciences*, 5(2).205-220.
- Certo. Samuel C. (2000). *Modern Management*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Chalermprom Ittiyaporn. (2558). *Effectiveness of Crime Suppression of Choburi Provincial Police Cammand. 2nd Region Provincial Police Command. Office of National Police* (Doctor of Philosophy Thesis). Sripatoom University.
- Jr.. Robert H. Waterman. Thomas J. Peters. & Phillips. Julien R. (1980). Structure Is Not Organisation. in *Business Horizons*. 23.(3).14-26.
- Kriangsak Chareornwongsak. (2543). *Network Management: Important Strategy for Educational Reform Success*. Bangkok: Success Media
- LaFasto. F.. & Larson. C. (2001). *When Teams Work Best: 6.000 Team Members And Leaders Tell What It Takes To Succeed*. Thousand Oaks. CA: Sage.
- Supanee IntnJan. (2555). *Guideline for Cooperation Integration for Drug and Narcotics Prevention at the Areas of Bhuttamomton*. Nakornpatom: Office of Higher Education Commission
- Tani Chukamnerd (2543, September-December). LIL Model: Learning Innovation Process for Sustainable Development. *MCU Journal of Social Sciences*, 4(3). 185-194.
- Tawan Trakarnrek. (2558). *Model of Efficiency Management for Drug Prevention and Suppression of the 7th Region Provincial Police* (Doctor of Philosophy Thesis). Graduate School: Siam University.

